

Reykjavík, 28. september 2021

Skipulags- og byggingardeild Kópavogs,
Digranesvegi 1,
200 Kópavogur

Efni: Umsögn Veitna ohf. vegna umsóknar um framkvæmdaleyfi vegna breikkunar Suðurlandsvegar frá Fossvöllum að Lögbergsbrekku

Veitur ohf. hafa fengið til umsagnar framkvæmdina „Breikkun Suðurlandsvegar frá Fossvöllum að Lögbergsbrekku. Umsókn um framkvæmdaleyfi“ dags. 27. maí 2021 og gera eftirfarandi athugasemdir:

Framkvæmdasvæðið er allt innan vatnsverndarsvæðis, nánar tiltekið á fjarsvæði og á öryggissvæði vegna grunnvatns, og er það enn fremur í nágrenni við vatnsból höfuðborgarsvæðisins þar sem Veitur sækja neysluvatn sem er dreift til höfuðborgarbúa. Vatnsveita Veitna í Reykjavík þjónar um 45% þjóðarinnar. Að jafnaði eru rúm 70% af neysluvatni veitunnar sótt á vatnstökusvæði í nálægð við fyrirhugað framkvæmdarsvæði. Ef mengun leitar í vatnsbólin geta áhrif verið óafturkræf og leitt til mengaðra vatnsbóla og takmarkað vatnstöku á svæðinu til frambúðar. Það eru því ríkir hagsmunir Veitna og allra íbúa höfuðborgarsvæðisins að tryggja öryggi vatnsverndar.

Veitur leggja áherslu mikilvægi þess að fyllsta öryggis sé gætt við uppbyggingu vegarins, að veiting framkvæmdaleyfis sé byggt að ítarlegu mati á mögulegum áhrifum framkvæmdanna og virkni hugsanlegra mótvægisáðgerða sem og að vatnsverndarsjónarmið séu ávallt höfð í forgrunni við uppbyggingu og rekstur vegarins.

Veitur leggja sérstaklega áherslu á þessa þætti þar sem fyrirbyggjandi mat á umhverfisáhrifum og álit Skipulagsstofnunar á matsskýrslu eru frá árinu 2009 og voru því unnin áður en núverandi vatnsverndarskipulag og Samþykkt verndarsvæða vatnsbóla innan lögsagnarumdæma, Mosfellsbæjar, Reykjavíkurborgar, Seltjarnarnesbæjar, Kópavogsbæjar, Garðabæjar og Hafnafjarðarkaupstaðar (nr. 555/2015)¹ voru samþykkt. Auk þess hafa orðið breytingar í lagaumhverfi² á þessu tímabili og rannsóknir hafa átt sér stað í sambandi við framkvæmdir á vatnsverndarsvæðinu á undanförunum árum³.

Mikil vinna hefur farið fram við að uppfæra vatnagrunn svæðisins með jarðfræðilegum og jarðeðlisfræðilegum rannsóknum, borun rannsóknarhola, síritun grunnvatnshæðar og endurskoðun reiknilíkana á svæðinu. Enn fremur hafa verið gerðar fjölmargar athuganir vegna mögulegra áhrifa framkvæmda og landnotkunar á vatnafar og vatnsból. Mikilvægt er að horfa til þessara rannsókna til grunnviðmiðunar um aðstæður við Suðurlandsveg. Nýlegt mat á framkvæmdum eins og t.a.m. vegna Lyklafellslínu og uppbyggingu á skíðasvæðunum í Bláfjöllum og við Þríhnúkagíg sem og vegna deiliskipulags athafnasvæðis á Hólmsheiði, hefur í öllum tilfellum gengið mun lengra gagnvart mögulegum áhrifum á vatnsbólin en ráð er fyrir gert gagnvart Suðurlandsvegi samkvæmt tillögnum.

¹ Vatnsvernd SSH <https://www.ssh.is/vatnsverndin>

² Lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála.

³ Áhættumat vegna vatnsverndar fyrir Sandskeiðslínu 1 og tengivirki á Sandskeiði. EFLA. 2.2.2017; Uppbygging aðstöðu við Þríhnúkagíg og Bláfjöll, áhættumat gagnvart vatnsvernd. Mannvit, desember 2017; Þríhnúkagígur og skíðasvæði í Bláfjöllum. Dreifingarreikningar vegna áhættumats uppbyggingar og starfsemi. Verkfræðistofan Vatnaskil; Áhættumat starfshóps Kópavogsbæjar vegna Þríhnúkagígs og skíðasvæða, febrúar 2018.

Í ljósi legu vegarins og þeirrar miklu umferðar sem um hann fer hefði verið ástæða til að ganga enn lengra en í framangreindum dæmum og fá sem besta og skýrasta mynd af mögulegum áhrifum vegarins á vatnsbólin og virkni þeirra mótvægisaðgerða sem valdar verða við útfærslu vegstæðisins og rekstur vegarins.

Veitur telja að skýrar þurfi að koma fram að hvaða leyti vegurinn hefur verið hannaður með hliðsjón af vatnsvernd sem styðja sem best við viðbragsaðgerðir sem þurfa að vera til staðar ef til slyss kemur á vegstæðinu. Þar á meðal þyrfti skýrar að koma fram hvaða mótvægisaðgerðir eru fyrirhugaðar af hendi framkvæmdar- og rekstraraðila vegarins, t.d. er hægt að nýta jökulruðningslög sem tefji mengun nægjanlega lengi svo bregðast megi við slysi og fjarlægja mengun. Enn fremur ber að koma fram hvaða eftirfylgni er áformuð af hendi rekstraraðila vegarins hvað slík viðbrögð varðar.

Veitur lýsa sig reiðubúna að deila af reynslu sinni af mótvægisaðgerðum og framkvæmdum á vatnsverndarsvæðum og að halda umhverfisstund með verktökum áður en framkvæmdum framkvæmdir hefjast, sé þess er óskað.

Hólmfríður Bjarnadóttir
Umhverfis- og skipulagstjóri Veitna